

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

HTTP://DERGIPARK.ORG.TR/PUB/YEGAH

e-ISSN: 2792-0178

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 25.01.2025
Kabul Tarihi / Date Accepted : 09.03.2025
Yayın Tarihi / Date Published : 27.03.2025
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1627064>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

POLONYALI KADIN BESTECİ-KEMAN VİRTÜÖZÜ BACEWICZ'İN HAYATI VE İKİ KEMAN İÇİN HALK MÜZİĞİ TEMALARI ÜZERİNE DÜETLERİNİN İNCELENMESİ

GÖRSEV KILIÇ, Gonca¹

ÖZ

Grazyna Bacewicz hem konser kemancısı hem de besteci olarak ün kazanmış, özellikle keman ve yaylı çalgılar repertuarına birçok eser kazandırmış Polonyalı kadın sanatçısıdır. Yaşadığı yıllara denk gelen II. Dünya Savaşı öncesi ve sonrası dönemdeki politik gerginlik, savaş ortamı ve ülkesindeki Sovyet hakimiyetine rağmen üretken bir sanatçı olarak dünyanın birçok yerinde önemli orkestralar eşliğinde konserler vermiş ve uluslararası keman yarışmalarına jüri olarak davet edilmiştir. Kısa süren yaşantısında bestelediği eserlerle yaşadığı dönemde uluslararası camiada ün kazanmış ve ödüller almış ilk Polonyalı kadın besteci olarak kabul edilmektedir. Eserleri Avrupa ve Amerika'da beğeni kazanan besteci 20. Yüzyıl Polonya Müziğinde de önemli rol oynamıştır. 13 yaşındayken başlayan bestecilik yaşamı, henüz 60 yaşına bile girmeden 1969 yılındaki ölümüyle son bulmuştur. Kısa süren yaşamına rağmen içinde 40'a yakın keman eserinin, senfonilerin ve oda müziği eserlerinin bulunduğu iki yüzden fazla eser bestelemiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Çalgı Eğitimi Bölümü, gagorsev@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3390-6269>.

Bacewicz'in yaşadığı dönemde önemli başarılar kazanmasına ve eserlerinin sıklıkla seslendirilmesine rağmen ölümünden sonraki yıllardan günümüze kadar olan dönemde eserlerinin hak ettiği ilgiyi görmediğine dair genel görüş mevcuttur. Ayrıca ülkemizde Bacewicz adına yapılmış bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu araştırmada bestecinin ve eserlerinin tanınması adına önem arz etmektedir.

Araştırmada Bacewicz'in hayatı kronolojik olarak sunulmuş ve keman eserleri genelinde ele alınan, bestecinin öğrencileri için bestelediği düşünülen İki Keman İçin Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetleri incelenmiştir. Kitaptaki düetlerin her biri biçimsel ve teknik açıdan incelenmiş, düetlerden örneklerle sunulmuştur. Keman eğitiminin ilk yıllarında edinilmesi beklenen temel sağ ve sol el tekniklerini içermesinin yanı sıra müzikal anlamda da geliştirici olması bakımından, bu düetler başvurulacak önemli bir kaynak olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bacewicz, keman, yaylı çalgılar, Polonya müziği, 20.yüzyıl bestecileri.

THE LIFE OF POLISH FEMALE COMPOSER-VIOIN VIRTUOSO BACEWICZ AND ANALYSIS OF HER EASY DUETS ON FOLK THEMES FOR TWO VIOLINS

ABSTRACT

Grazyna Bacewicz was a Polish female artist renowned both as a concert violinist and a composer, particularly for her contributions to the violin and string repertoire. Despite the political tensions, wartime environment, and Soviet dominance in her country during the pre- and post-World War II era, she remained an exceptionally productive artist. She performed with prominent orchestras worldwide and was invited as a jury member for international violin competitions. Bacewicz is recognized as the first Polish female composer to gain international acclaim and receive awards during her lifetime, with her works earning distinction even within her relatively short life. Her compositions, celebrated in Europe and America, played a significant role in 20th-century Polish music.

Her compositional career, which began at the age of 13, ended with her death in 1969, before she even turned 60. Despite her short life, she produced over 200 works, including nearly 40 violin pieces, symphonies, and chamber music compositions.

While Bacewicz achieved significant success during her lifetime and her works were frequently performed, a general consensus exists that her compositions have not received the attention they deserve in the years following her death. Moreover, no significant studies on Bacewicz have been identified in Turkey. For this reason, this research aims to contribute to the recognition of the composer and her works.

The study examines Bacewicz's life chronologically and focuses on her violin compositions, particularly analyzing her *Easy Duets on Folk Themes for Two Violins*, believed to have been composed for her students. Each duet in the book has been analyzed formally and technically, with examples provided. These duets are seen as an important source to be used in terms of not only containing the basic right and left-hand techniques expected to be acquired in the first years of violin education but also being musically developing.

Keywords: Bacewicz, violin, string instruments, Polish music, 20th century composers.

GİRİŞ

Grazyna Bacewicz (1909-1969), yirminci yüzyıl Polonya ve Avrupa müziğinde eserleriyle önemli izler bırakmış öncü kadın bestecisi ve keman virtüözüdür. Polonyalı müzikolog Malgorzata Gasiorowska (2019: 66), antik Yunan döneminin önemli kadın şairi ve müzisyeni Sappho'ya gönderme yaparak, I. ve II. Dünya savaşları arasındaki yıllarda, erkek bestecilerin başarılarına denk eserler yaratabilecek çok az sayıda kadın bestecinin olduğu bir dönemde, Bacewicz'in Sappho gibi sıra dışı bir şahsiyet olduğunu belirtmiş ve onu "Polonyalı Sappho" olarak adlandırmıştır. Dickson ise sanatçının 1969 yılında vefat ettiğini; kısa hayatında dört senfoni, on dört konçerto, üç bale, bir opera, üç kantat, on bir sonat ve yedi yaylı kuartetin bulunduğu iki yüzden fazla eseri ardında bıraktığını ifade etmiştir (1992: 2).

Bacewicz'in günümüzde orkestra, yaylı çalgılar ve özellikle keman için yazmış olduğu besteleri Avrupa müziği repertuarının önemli eserlerindedir. Özellikle Polonya halk müziğinin karakteristik öğelerini ve folklorik unsurlarını temel aldığı, sanatsal yönü yüksek birçok virtüözik (ileri seviye icra) keman eseri bulunmaktadır. Bu eserlerin yanı sıra, hayatının bazı dönemlerinde ders vermesi sebebiyle keman eğitimine yönelik birçok eğitimsel içerikli besteler de yazmıştır.

Ambache (2022: 51-52), olağanüstü keman icracılığı sayesinde, bestelerinde derinden hissedilen bir ustalık anlayışı bulunduğunu ve ayrıca çalgıya ait müzikal dili son derece başarılı bir şekilde kullandığını belirtmiştir. Eserlerinde kullandığı halk müziği unsurları yaratıcılığına ulusal bir

kimlik kazandırmış ve müziği, öğrencilerini keman çalmaya teşvik edici biçimde kullanma gayretinde olmuştur.

Bu çalışmanın ilk bölümünde literatür taraması ile elde edilen kaynaklara göre Grazyna Bacewicz'in hayatı ve genel olarak eserleri hakkında bilgiler verilmiştir. Bulgular bölümünde ise bestecinin öğrencilere yönelik, iki keman için bestelediği “İki Keman için Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler” (*Easy Duets on Folk Themes For Two Violins*) adlı eseri icra teknikleri ve biçimsel açıdan incelenmiştir.

Grazyna Bacewicz'in Hayatı

Fotoğraf 1. Grazyna Bacewicz [http1](http://)

“Grazyna Bacewicz, 1909’da Polonya Lodz’ta doğmuş, Litvanyalı baba Vincas Bacevicius ve Polonyalı anne Maria Modlinska’nın 3. çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Ailesi düzenlediği konserlerle şehrin müzikal hayatında aktif rol oynamıştır” (Billing, 2006: 12).

I. Dünya savaşına denk gelen ilk çocukluk yıllarında evdeki konservatuvar ortamında ve babasının düzenlediği akşam konserlerinde müzikal deneyim kazanmıştır. 25 Haziran 1916’da henüz 7 yaşındayken ilk konserini, halka açık bir meydanda piyano ve keman icrasıyla vermiştir. Savaş sonrasında 10 yaşındayken, Helena Kijenska konservatuvarına gitmeye başlamış ve aynı zamanda Lodz Gimnazjum ortaokuluna da kaydolmuştur.

Bacewicz, 1923 yılında Lodz’daki eğitimini tamamladıktan sonra Varşova’ya taşınmış ve bir yıl sonrasında bugün “Fryderyk Chopin Müzik Üniversitesi” olarak bilinen Varşova konservatuvarında eğitim almaya başlamıştır. Konservatuvarda, Josef Jarzebski ile keman ve Josef Turczynski ile piyano çalışmıştır. Ayrıca besteciliğe olan yönelimi doğrultusunda Kazimiers Sikorski’den de ders almaya başlamıştır (Jarosz, 2020: 11).

Bestecilik sınıfına katılması sonrasında, eğitim gördüğü piyano programını ise yarıda bırakmıştır. 1932 yılında ise en yüksek dereceyle keman ve bestecilik bölümlerinden mezun olmuştur. Ayrıca konservatuvardaki çalışmaları sırasında hayatı boyunca ona büyük etki edecek olan ünlü Polonyalı piyanist ve besteci Karol Syzmanowski ile tanışmıştır. Mezun olduktan kısa bir süre sonra, Syzmanowski ve seyahatlerinden etkilenerek, Polonya'daki politik durum nedeniyle sınırlı olan sanatsal olanaklarını genişletmek için Paris'e taşınmıştır. Dönemin Polonya başbakanı, piyanist ve besteci Ignact Paderewski'nin bursu sayesinde eğitimine École Normale de Musique'te devam etmiş ve burada Nadia Boulanger'den bestecilik, André Touret'ten keman dersleri almıştır. 1933'te Paris'teki Kadın Besteciler Yarışması'na katılmış ve bu yarışmada "Aide aux femmes de professions libres" birincilik ödülünü kazanmıştır.

Sonrasında Polonya'ya dönerek çocukluğunda öğrenim gördüğü Lodz'daki okulda armoni, kontrpuan ve keman dersleri vermeye başlamıştır. Kısa bir süre sonra öğretmenliğin besteleme ve konser vermek için harcamak istediği zamandan çok daha fazla vakit aldığını fark etmiştir. Bunun sonucunda 1934 yılında yeniden Paris'e dönmüş ve Boulanger ile ileri düzey bestecilik dersleri almaya başlamıştır. Aynı yıl büyük Macar kemancı ve pedagog Carl Flesch (1873-1944) ile de çalışma fırsatı bulmuştur (Chung, 2011: 10).

Ambache (2022: 17), 1935 yılının mart ayında Varşova'da Wieniawski'nin doğumunun 100. yılı onuruna düzenlenen yarışmada Bacewicz'in ünlü kemancı David Oistrakh ile tanışıp arkadaş olduğunu belirtmiştir. Chung (2011: 10-11), Ginete Neveu'nun birincilik, David Oistrakh'ın ikincilik Bacewicz'in ise mansiyon ödülü kazandığı yarışmaya 170 adayın katıldığı göz önünde bulundurulduğunda, verilen mansiyon ödülünün onun olağanüstü kemancılık becerilerini kanıtladığını ifade etmiştir. Ayrıca Gasiorowska, yarışmanın birinci aşamasında, Bacewicz'in göstermiş olduğu performans sonrasında yarışmayı birinci olarak kazanmasının beklenildiği, ancak; ikinci aşamadan önceki gün dairesinin hırsızlar tarafından soyulması sonucunda uzun saatler polis merkezinde kaldığı ve bunun sonucunda yaşamak zorunda kaldığı stresin, performansını olumsuz etkilediğini belirtmiştir.

Ambache (2022: 18-19), Bacewicz'in 1935 yılında Varşova'da kaldığı süre boyunca *Yaylı Çalgılar için Sinfonietta* (1935) eserini tamamlamış ve bu eser "Polonya Radyo Orkestrası" tarafından seslendirilmiştir. *Sinfonietta*, Polonya Müzik Yayıncılığı tarafından mansiyon ödülü kazanmıştır. Bacewicz sonraki yıllarda eşi olacak başarılı doktor Andrzej Biernacki (1903-1963) ile bu dönemde tanışmış ve çift 6 Eylül 1936 yılında Varşova'da evlenmiştir.

Polonya'nın müzik hayatına önemli katkılar sağlayan, 1923-1935 yılları arasında Varşova Filarmoni orkestrasının şefliğini yapmış ve Bacewicz'in de yakın arkadaşı olan Polonyalı şef, kemancı ve besteci Grzegorz Fitelberg dönemin önemli isimlerindedir. 1935 yılında, "Polonya Ulusal Radyo Senfoni Orkestrasını (PNSRO)" kurmuş ve en iyi sanatçıları programlarına davet etmiştir. Bacewicz de bu orkestrada başkemancılık görevini kabul etmiş ve iki yıl boyunca bu orkestrada çalışmıştır. Orkestradaki pozisyonu, orkestrasyonu daha iyi anlamasına ve kendi eserlerini de seslendirme fırsatı bulmasına olanak sağlamıştır. Keman konçertosu no.1'in ilk seslendirilişini radyo orkestrası ile 1938 yılında gerçekleştirmiştir. Gasiorowska (2019: 71), keman konçertosunu Fransız stilinde neo-klasizme örnek, dengeli bir formda, muhteşem bir anlatımı olan, folklorik esintiler barındıran bir eser olarak tanımlamıştır. Bacewicz, konçertonun ilk yıllardaki başarısına rağmen sonraki yıllarda bu eseri yeniden seslendirme konusunda isteksiz davranmıştır. Ayrıca bu yıllarda bestelediği birinci konçerto ve diğer birçok eserin yeterince olgunlaşmadığını düşünerek bu eserleri yayınlamamış ve resmi eser kataloğunda bu eserlere hiç yer vermemiştir. Bu eserler, kardeşi Wanda tarafından biriktirilmiş ve korumaya alınmıştır.

Ambache'ye göre (2022: 21) Bacewicz 1939 yılının ocak ayında kendi eserlerinin çalınacağı konser hazırlıkları için Paris'e gitmiştir. 26 Nisan'da Ecole Normale de Musique'te 1 no'lu yaylı kuartetin (*String Quartet, 1938*) prömiyerinin yanı sıra Obua Triosu (*Oboe Trio, 1935*) ve Obua Sonatı (*Oboe Sonata, 1936*) obua sanatçısı ve Paris konservatuarı profesörü Louis Bleuzet ve Porto Rikolu kardeşlerden oluşan Figueroa Kuartet (Jose, Jaime, Guillermo ve Rafael) tarafından seslendirilmiştir. Bacewicz, I. Dünya savaşından iki ay önce Polonya'ya dönmüştür.

Chung (2011:11), 1942 yılında kızı Alina doğmuş ve bu durum kendisinin de üyesi olduğu Polonya Direniş Gücünün başlattığı ve Almanlar tarafından Varşova'nın yakılmasıyla bastırılan ayaklanmanın sonrasında Almanya'ya sınır dışı edilmesine engel olmuştur. Bu olaydan sonra kendisi ve ailesi evsiz kalmış ve 1945 yılında savaş bitene kadar Varşova'ya geri dönememişlerdir. Bacewicz II. Dünya savaşı yıllarında da beste yapmaya devam etmiştir Ambache (2022: 24-25), sanatçının bestelemiş olduğu *Piyano İçin Üç Prelüd, Keman Sonatı No: 1 (1941), Senfoni No: 1 (1942-1945), Yaylı Kuartet No: 2 (1942), Uvertür (1943)* adlı eserlerin bu yıllarda tamamladığını ifade etmiştir.

Savaş sonrası yıllarda "3. Wieniawski Uluslararası Keman Yarışması" ve "1. Tchaikovsky Yarışması" gibi birçok önemli uluslararası yarışmada jüri üyesi olarak görev yapmış ve "Polonya

Besteciler Birliğinin (Polish Composers Union)” bir üyesi olmuştur (Chung, 2011: 11). 1945 yılında Lodz Müzik Akademisinde keman ve müzik teorisi dersleri vermiştir (Jarosz, 2020: 12). 1946 ve 1947 yıllarında, sanatçının Paris’te birçok farklı salonda konserler verip büyük başarılar kazandığı belirtilmiştir. Kuşkusuz en büyük başarısı Paul Kletzki yönetimindeki Lamoureux orkestrası ile Karol Syzmanowki’nin konçertosunu çaldığı konser olmuştur (Gasiorowska, 2019: 72).

Billing (2006: 19), Bacewicz için 1948 yılının özellikle çok verimli bir yıl olduğunu; ödül alan Yaylı Çalgılar İçin Konçerto’sunun yanı sıra Londra olimpiyat oyunları için *Olimpik Kantata (Olympic Cantata)* adlı eseri bestelediğini vurgulamıştır.

Yine 1948 yılında bestelediği ünlü “*Yaylı Çalgılar İçin Konçerto, Keman Konçertosu No:3 (1948), Piyano Konçertosu (1949), Keman ve Piyano için Sonat (1949/50)*” adlı eserler, 1940’lı yıllardaki en önemli başarılarından. *Yaylı Çalgılar için Konçerto* Bacewicz’in en sık icra edilen eseri ve dinleyicilerin favorisi olmuştur. Birinci bölümdeki (*doryen d*’deki modal Allegro) açılış teması, bestecinin stiline simgesi haline gelmiştir. Ambache ise *Yaylı Çalgılar İçin Konçerto*’nun yanı sıra *Keman Konçertosu No:3*’ün de eserleri içerisinde en ünlü ve en beğenilenlerden olduğunu ifade etmiştir. Bu konçertoyu, Podhale folklor dansı elementlerini (Tatra dağlarında oynanan halk oyunları) temel alarak bestelemiştir (Gasiorowska, 2019: 73).

Chung (2011: 24) yine 1949 yılında bestelediği “*Polish Capriccio*” adlı eserinin dramatik yoğunluk ve enerjiyle dolu olduğunu, keman solosu için yazmış olduğu besteler arasında en sık icra edilenlerden biri olduğunu belirtmiştir.

Yine Chung’a göre (2011: 12), 1949 yılında bestelediği iki eser büyük başarı kazanmıştır. *Piyano Konçertosu*, Varşova’da Chopin beste yarışmasında ikincilik kazanmıştır. 1951 yılında ise yine Varşova’da Polonya müzik festivalinde “*Keman ve Piyano için Sonat No:4*” adlı eseri birincilik ödülü kazanmıştır. 1952 yılında, bestelediği *Yaylı Kuartet No:4, Keman Konçertosu No: 4 ve Keman ve Piyano Sonatı No: 4* ile “*Ulusal Ödül*” e layık görülmüştür. Bu başarı sonrasında besteci, kendisi için yeni bir müzik türü olan bale müziği türünde *Köylü Kral’ı (The Peasant King)* tamamlamıştır. Bu bale eserinin konusu Piotr Baryka tarafından yazılmış on yedinci yüzyıldan kalma bir komediye dayanmaktadır. Ayrıca Billing’e göre, (2006: 19-20) bu yıl içinde yazdığı ve abisi Kiejstut ile ilk seslendirişini yaptığı *Keman ve Piyano için Sonat No:4* adlı bestesi büyük beğeni kazanmış, Avrupa ve Amerika’nın birçok farklı şehrinde seslendirilmeye başlanmıştır. 1949

yılına sonuna doğru dört keman için eğitimsel içerikli bir eser yazmıştır. Bu kuartet, *Londra Kraliyet Müzik Akademisi* gibi birçok farklı eğitim kurumunun müfredatına girmiştir.

1950 yılı, konser programlarının yoğun geçtiği bir dönemdir. Bu süreçte Bacewicz, çok fazla eser besteleyememiştir. Fakat; izleyen yılda birçok klasik eserini besteleyerek önceki yılı telafi etmiştir. 1951 yılında *Çello Konçertosu No: 1'i*, *Büyük Senfonisi No: 3'ü* bestelemiş ve bu senfoni 1952 yılının Eylül ayında Krakow'da seslendirilmiştir (Ambache, 2022: 42). Senfonisi gibi *Keman Konçertosu No: 4* ve keman için bestelediği *Mazovian Dance ve Oberek No: 2'* de oldukça verimli geçen bu yıl içerisinde bestelenmiştir. Bunun yanı sıra 1951 yılında 5 no'lu sonatını abisi Kiejstut ile Krakow'da seslendirmiştir. 1941-45 yıllarında yazmış olduğu beş keman-piyano sonatı günümüzde Avrupa müziğinin başlıca eserlerinden olmuştur. Ayrıca bu sonatlar, bestecinin her iki çalgıya da yönelik kapsamlı bilgisini gösterir niteliktedir ve bestecinin ününe katkı sağlamıştır. 1954 yılında Kiejstut ve Krakow kuartet tarafından seslendirilen *Piyanolu Beşli No: 1* adlı eseri büyük bir başarı kazanmış ve 20. yüzyıl Polonya oda müziğinin en önemli eserlerinden olmuştur (Ambache, 2022: 43). Bacewicz'in verimli olduğu yıllarda Sovyet rejimi baskısı, Polonya'daki sanatçılar üzerinde de büyük bir baskı oluşturmuştur. Rejimin kültürel politikası sanatçıların hayal gücü ve yaratıcılığını bastırmış, kamusal gereklilikleri ortaya koymuştur. Sanatçılardan bireysellikten uzak durmaları ve kitleleri eğitmek amacıyla eser bestelemeleri istenmiştir.

Dickson (1992: 17), 1949 yılında Stalin kendi politikasıyla uyumlu çalışacak Bolesław Bierut'u Polonya Partisinin başına getirmiş ve sonrasında Sovyet Komünist Partisi "Ulusal Biçimde Sosyalist İçerik" şeklindeki ideolojisini yayınlamıştır. Ayrıca Stravinsky, Prokofiev, Shostakovich, Haçaturyan ve Kabalevski gibi bestecilerin müziğini de afroz ettirmiştir. Bu duruma ilaveten 5-8 Ağustos 1949 tarihlerinde Kültür Bakanı yardımcısı Włodzisław Sokorski bestecilerle bir konferans düzenleyip, Polonya'nın Sovyet ideolojileri olan "biçimcilik" -biçimin içerikten ayrılması- ve "sosyalist gerçekçilik" (kitlelerin komünistçe eğitilmesine uygun olarak gerçeğin sanatsal tasviri) ilkeleriyle uyumlu olacağını duyurmuştur.

Ambache (2022: 45), bu durumla bağlantılı olarak *Keman Konçertosu No:4'ün* Stalin Rejimi altında yazıldığını ve 1952 yılında Krakow'da prömiyerinin gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Bacewicz'in yine de o günkü kültür politikalarıyla sınırlı kalmadığını, konçertodaki armonik renklerin, yüksek enerjili, kırsal, slav hissini uyandırdığını belirtmiştir. Ayrıca Polonya Sosyalist Hükümetinin, yaratıcılık, bireysellik ve içgüdüsel sanatsal anlayışı bastıran kamusal kurallarına

rağmen, Bacewicz bu tarz baskıları iyi bir şekilde yöneterek, programlı olmayan müziğin önde gelen temsilcisi olduğunu ve savaş sonrasını izleyen on yıl boyunca yaylı çalgılar kuartet türünü canlı tuttuğunu vurgulamıştır. Yine bu dönemde Polonyalı Besteciler Birliği (The ZKP), Liege'deki Yaylı Kuartet Yarışmasına sunulması için Bacewicz'den eser sipariş etmiştir. Eylül 1951'de *4. Yaylı Kuartet'i* ilk kez düzenlenen Birinci Uluslararası Yaylı Çalgılar Dörtlüsü Bestecileri Yarışması'nda (*The Quatuor Municipal de Liège*) birincilik ödülünü kazanmıştır.

Sovyet rejiminin tüm baskıcı uygulamalarına rağmen Bacewicz son derece aktif ve üretken bir sanatçı olarak üretimlerine devam etmiştir. Ambache, 1950'li yılların başında Bacewicz'in Polonya'daki baskıcı politik sisteme rağmen olağanüstü bir besteci ve parlak bir virtüöz kemancı profili yaratmayı başardığının altını çizmektedir (2022: 52). Çok sık konser vermesine ve önemli bir konser kemancılığı kariyeri olmasına rağmen Gasiorowska (2019: 81), bestecinin yine bu yıllarda, kendindeki yaratıcı potansiyelin büyüklüğünün farkında olarak radikal bir karar verdiğini ve konser kemancılığı kariyerini sonlandırdığını belirtmiştir. Son konserini ise Bohdan Wodiczko yönetiminde Krakow filarmoni orkestrası ile 4. keman konçertosunu icra ederek vermiştir.

1953 yılından itibaren Polonya, sanat anlamında yüzünü dünyaya çevirme fırsatı bulmuş ve Polonyalılar "Varşova Sonbaharı" sayesinde 20. yüzyıl müziklerine ve önemli bestecilere kapılarını açmıştır.

Stalin'in 1953'teki ölümünden sonra, Sovyet baskısı olan ülkelerde yeni sanatsal faaliyetler gerçekleşmeye başlamış, bununla beraber Polonya da daha bağımsız bir rota izlemiştir (Ambache, 2022: 53).

Gasiorowska (2019: 88), Sovyet sosyalist gerçekçilik akımının son bulması, Polonya'nın batıya ve sonrasında da tüm dünyaya açılmasıyla beraber yeni bir besteci kuşağının varlığını göstermeye başladığını belirtmiştir. Bacewicz için bu dönem, hızla değişen dünyada besteci olarak yerini ararken kendi içinde yaşadığı sanatsal ikilemleri çözmeye çalıştığı bir süreç olmuştur.

1956 yılı Ekim ayında "Varşova Sonbaharı" (Warsaw Autumn) adı altında çağdaş bestelerin yer aldığı bir festival gerçekleştirilmiştir. Stravinsky, Schoenberg, Berg, Bartok, Shostakovich, Prokofiev gibi dönemin birçok önemli bestecisi eserlerini bu festivalde sunmuştur. Szymanoski, Lutoslawski, Malawski ve Spisak gibi diğer Polonyalı bestecilerin de katıldığı etkinlikte Bacewicz, üç eser sunmuştur. Besteleri büyük bir başarı kazanmış ve sonrasında birçok festivalde de seslendirilmiştir. Önceki yıllarda savaşlar ve istikrarsız siyasi ortam nedeniyle Polonyalıların ülke dışındaki bestecilerin eserlerini dinleme olanağının çok az olmasından dolayı "Varşova Sonbaharı"

adlı festival, Polonyalıların 20. yüzyıl müziğiyle tanışmasında kritik bir rol oynamıştır (Chung, 2011: 12-13).

Rosen, Varşova Sonbaharını izleyen süreçte Bacewicz'in etrafında gerçekleşen yeni müzikal ifadelerden etkilendiğini ama bunları kendi müzik diline nasıl dâhil edebileceğinden emin olmadığını ve bu durumun beste yapma hızını yavaşlattığını belirtmiştir. Bacewicz'in bu dönemde kafasının karışık olmasına karşın, sanatsal stilinde üç alanda fark edilir değişiklik olduğu belirtilmiştir: Bunlardan ilki tonaliteden uzaklaşması, ikincisi çalgısal renge daha fazla önem vermesi ve üçüncüsü ise ritmik yapıları zenginleştirmesidir (Chung, 2011: 12-13).

Yine Chung (2011: 14), öncesinde de bahsedilen 1960'lı yıllarda yaşadığı ikilemin üstesinden gelmesinin akabinde, birçok önemli bestesinin bu süreçte ortaya çıktığını belirtmiştir. Örneğin *Yaylı Kuartet No: 6* (1960), en başarılı ve sıklıkla seslendirilen eserlerinden birisi olmuştur. Gasiorska'ya göre (2011: 98) bu kuartet, diğer eserleri içinde bir dönüm noktası olmuştur. Dokuz ay boyunca kuartet üzerinde çalıştığını ve daha önceki eserlerinde müziğini belirleyen tonaliteden uzaklaşmak için serializmden yararlandığını belirtmiştir. Bu kuarteti bu şekilde yazabilmesinin, öncesinde bestelediği *5. Kuartet ve Trompet ve Vurmalı Çalgılar için Müzik* eserlerindeki yaşadığı müzikal evrim sayesinde olduğunu dile getirmiştir. Yine bu dönemde diğer önemli eserlerinden *Pensieri Notturmi* (1961), *Orkestra için Konçerto* (1961), *Çello Konçertosu No: 2* (1962) ve *Dört Çello İçin Kuartet* (1964)'i bestelemiştir.

1965 yılı, yine besteci adına verimli bir yıl olmuş ve *Musica Sinfonica in Tre Movimenti*, *Yaylı Kuartet No: 7*, *Keman Konçertosu No: 7*, *Piyano Kuintet No: 2*, *Piyano için Üç Küçük Tablo*, *Yaylı Orkestrası için Divertimento* adlı besteleri büyük ses getirmiştir.

Chung (2011: 14), yaşamının son yıllarında *Viyola konçertosu* ve *Org için Eskiz* gibi sipariş üzerine bestelediği birçok eseri tamamladığını belirtmektedir. Son eseri ise Picasso'nun oyunundan etkilenerek bestelediği "*Desire*" balesidir. Kendisi bu konuda "Picasso'yu tüm bilgisi ve onayıyla onurlandırmak adına tam uzunlukta bir bale yazıyorum" açıklaması yapmıştır.

Gasiorska (2009: 101), kız kardeşi Wanda'nın belirttiği üzere Bacewicz'in aşırı sinirsel bir gerginlik içerisinde bale eseri üzerinde çalıştığını ve son yıllardaki yoğun çalışma temposunun sağlığını bozduğunu belirtmiştir. Ayrıca 1963 yılında uzun süren bir hastalığın peşine vefat eden eşinin kaybıyla da başa çıkmak zorunda kalmıştır. 1966 yılında Yüksek Müzik Okulunda (günümüzdeki Fryderyk Chopin Üniversitesi) bestecilik bölümünde ders vermeyi kabul etmiş, aynı

zamanda ders müfredatı üzerine de çalışmıştır. 1968' in sonlarına doğru, fiziksel ve ruhsal durumunun kötü olmasına ve balesinin bitmemiş notalarını masasında bırakmasına rağmen, bir grup misafirle birlikte Ermenistan'daki Polonya Müzik Festivali'ne katılmıştır. Seyahatten dönüşünden sonra sağlığı hızla kötüleşmiştir. Aldığı iyi tıbbi bakıma rağmen, grip ve kalp krizi sonrası oluşan komplikasyonlar sonucunda Grazyna Bacewicz, 17 Ocak 1969 tarihinde vefat etmiştir.

Amaç ve Önem

Bu araştırma, ülkemizde Grazyna Bacewicz hakkında yapılmış bir çalışmaya rastlanılmaması açısından büyük önem arz etmektedir. Uluslararası literatürde dâhi bestecinin ve eserlerinin yeterince tanınmadığı ve hak ettiği değeri görmediğine dair görüşler mevcuttur. Bacewicz hakkında son yıllarda yapılmış en kapsamlı çalışmada (Ambache, 2022: 1), bir keman virtüözü olarak yaylı çalgılar için çok güzel bestelerinin olmasına rağmen, yaylı çalgı müzisyenlerinin bile eserlerini tanımadığı şaşırtıcı bulunmuştur. Yine besteci hakkında yazılmış ilk önemli araştırmalardan birisi olan ve 1992 yılında yapılan tez çalışmasının önsözünde Grazyna Bacewicz'in doğumunun 75. yıl dönümü olan 1984'te, Polonya ve Avrasya'da ünlü bir besteci, kemancı ve piyanist olarak tanınsa da batı dünyası tarafından hala nispeten tanınmadığı belirtilmiştir (Dickson, 1992). Billing ise besteci ve konser kemancısı olarak zamanında başarısı yeterince belgelenmiş ve birçok prestijli ödüle lâyık görülmüş olmasına karşın ölümünden sonra hem Polonya'da hem de Polonya dışında ününü kaybettiğini belirtmiştir (2006: 9). Chung (2011), Bacewicz'in keman eserlerini müzik performansı yönünden incelediği doktora tezinin özet kısmında, bu konuyu daha genel kapsamda ele almıştır. Savaşların Polonya'yı büyük yıkıma uğrattığını dile getiren yazar, savaşların bitimiyle ülkenin yirminci yüzyıl bestecilik kavramlarıyla tanıştığını, Polonyalıların bu kavramları benimseyip kendilerine özgü müzikler yarattıklarını, birçok muhteşem besteci yetiştirdiklerini ancak; bu bestecilerin hak ettikleri takdire ulaşamadıklarını belirtmiştir. Ayrıca Chung, araştırmasının sonuç kısmında (2011: 13) Bacewicz'in notalarını ve kayıtlarını Amerika Birleşik Devletleri kütüphaneleri ve müzik mağazalarında bulmanın zorluğuna dikkat çekmiş, bestelerinin değer gördüğünü ama kolay erişilemediğini vurgulamıştır.

Yukarıda da belirtildiği üzere uluslararası kaynaklarda Bacewicz'in daha çok tanınması ve eserlerinin daha fazla icra edilmesi gerektiğine yönelik genel bir kanı mevcuttur. Ülkemizde ise Bacewicz hakkında hiç çalışma yapılmamış olmaması, bestecinin ve eserlerinin tanınması

açısından bu araştırmayı önemli kılmaktadır. Ayrıca *İki Keman için Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler*” (*Easy Duets on Folk Themes For Two Violins*) adlı eserinin biçimsel ve teknik anlamda incelenmesinin, ülkemizde yapılan keman eğitimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Problem Durumu

Ülkemizde besteci ve keman virtüözü Grazyna Bacewicz’in hayatı ve eserleri üzerine herhangi bir çalışmanın yapılmamış olması, araştırmanın problem durumunu ortaya koymaktadır. Araştırmanın problem cümlesi ise, Grazyna Bacewicz’in “*İki Keman İçin Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler*” adlı eserinin incelemesi nasıldır?” sorusuna yanıt aranmak üzere oluşturulmuştur. Ayrıca araştırmanın alt problemleri, aşağıdaki şu sorularla belirlenmiştir;

- 1) İki Keman İçin Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler’in biçimsel yönden özellikleri nasıldır?
- 2) İki Keman İçin Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler’in sağ ve sol el teknikleri yönünden özellikleri nasıldır?

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Grazyna Bacewicz’in bestelediği keman eserlerinin tümü, örneklemini ise “*İki Keman için Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler*” oluşturmaktadır.

Tanımlar

Serializm

12-ton yönteminin ve tekniğinin uygulandığı besteleme biçimi (Sözer, 2005: 636).

Mordan

Mordent, ısırma, kapma. Bir süsleme biçimi: Asıl sesle komşusu arasındaki çok hızlı gidiş geliş yoluyla asıl sesin belirginleşmesini amaçlar (Say, 2002: 352).

Kısa Basamak

Kısa basamak notası (it. acciaccatura, ing. grace note): Üstü bir çizgi ile çizilmiş küçük bir notadan oluşan melodi süsleme türüdür. Müzik yazısında basamak notaları gibi gösterilirler ve onlarla aynı fonksiyonları taşırlar (Özçelik, 2002: 86).

İki Bölmeli Şarkı

İki Bölmeli Şarkı Formu, aralarında bağlantı bulunan, birbirini tamamlayarak bütün haline gelen iki dönemden oluşur. Birinci bölme (A) çoğunlukla tam ya da yarım kararla biterken, İkinci bölme (B) her zaman tam kararla biter (Hökelek ve Tuğcular, 2023: 10).

Üç Bölmeli Şarkı

Üç Bölmeli Şarkı Formu, birinci ve üçüncü bölmeleri çoğu zaman birbirinin aynı ya da benzeri olan üç dönemden oluşan formdur. Çeşitli şarkı formları arasında en çok tercih edileni bu formdur. Üç bölmeli şarkı formunun şeması çoğunlukla A-B-A şeklindedir (Hökelek ve Tuğcular, 2023: 10).

Pizzicato

Yaylı çalgılarda yay kullanmaksızın tel (ler)in parmakla çekilmesiyle elde edilen ses (Say, 2002: 430).

Martele

Kemanda “ısırtılı-kesintili çalma” tekniğine uluslararası keman müziği dilinde “martele çalma” tekniği denir. Martele tekniğine Türkçede “çekiçleme” veya “kakma” da denir (Uçan, 2005: 90).

İlgili Araştırmalar

Bacewicz hakkında yapılan ilk araştırma, 1984 yılında Judith Rosen tarafından yazılan “*Grazyna Bacewicz, hayatı ve eserleri (Grazyna Bacewicz her life and works)*” adlı kitaptır. Bu araştırma Bacewicz’in biyografisinin yer aldığı ve eserlerinin de incelendiği ilk İngilizce kaynaktır.

Mills ise 1986 yılına ait “*Grazyna Bacewicz: Seçilmiş Klavye Çalışmalarının Stilistik Analizi ve Değerlendirmesi*” başlıklı doktora tezinde bestecinin *Children’s Suit For Piano, Sonata for Piano II, Nr. II and VIII from Ten Etudes ve Little Triptych* eserlerini biçimsel olarak incelemiş ve pedagojik değerlendirmesini yapmıştır.

1985 yılında ise Thomas’ın yazarlığında “*Grazyna Bacewicz: Oda Müziği ve Orkestral Müzik*” başlıklı kitap kaleme alınmıştır. Kitabın ilk bölümü, tarihsel bir bakış açısıyla ele alınmış, 1960 yılından sonra Polonya’nın çağdaş müzikteki başarıları değerlendirilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde ise Bacewicz’in müziğindeki değişim ve gelişime yönelik bir görüşte bulunmuş, Bacewicz’in müzikal yaratıcılığı üç farklı döneme ayrılmıştır: 1932-44 Birinci dönem, 1945-59

İkinci dönem ve 1960-69 Üçüncü dönem. Kitabın üçüncü bölümünde ise II. Dünya savaşının bitiminden bestecinin ölümüne kadar bestelediği 11 önemli eser incelenmiştir.

Dickson ise 1992 yılında tamamladığı “Grazyna Bacewicz’in Müziğinde Yapısal Bir Öge Olarak Keman Tınısı” başlıklı doktora tezinde Bacewicz’in müziğini tınısal yönden detaylı olarak ele almış, bestelerinin karakteristik özelliklerini ve kullandığı besteleme tekniklerini incelemiştir. Bunun yanı sıra kemanın tınısal özelliklerinden yola çıkarak, bestelediği keman için dört kaprisi detaylı bir biçimde ele almıştır. Ayrıca bestecinin kardeşi Wanda Bavewicz’den elde edilen veriler doğrusunda Bacewicz’in detaylı bir biyografisi de bu araştırmada yer almaktadır.

Yine 1992 yılında yayınlanan Shafer tarafından yazılan “Grazyna Bacewicz’in (1960-1969) Polonya Müziğine Katkıları” adlı kitapta ise Bacewicz’in 1934 ile 1956 yılları arasında yazmış olduğu 12 şarkının analizi sunulmuştur. Şarkılar; metin, melodik çizgi ve vokal aralığı, biçimsel yapı, armoni, doku ve tonalite dikkate alınarak incelenmiştir.

Lee 2010 yılında tamamladığı “Viyola İçin Dört Yirminci Yüzyıl Eserinde Müzikal Ödünç Alma: Hindemith, Bloch, Bacewicz ve Shostakovich” başlıklı doktora araştırmasında, Bacewicz’in viyola konçertosunu incelemiştir. Araştırmada bu eserdeki bestecinin diğer eserlerinden yapmış olduğu alıntılar ve müzikal olarak ödünç almalar konusu işlenmiştir.

Billing, 2006 yılında tamamladığı “Bacewicz- Keman Konçertoları” başlıklı doktora tezinde bestecinin hayatını, yaşadığı dönemdeki tarihi ve sosyal olayları sanatçının gözünden incelemiştir. Ayrıca Bacewicz’in keman konçertoları, müzikal dili, kullandığı teknikler ve biçimsel yapılar detaylı olarak analiz edilmiştir.

Chung, 2011 yılında tamamladığı “Grazyna Bacewicz ve Keman Eserleri: Müzik Performansı Bakışı” konulu doktora tezinde bestecinin farklı dönemlerde bestelediği, “*Polish Capriccio (1949)*, *Sonata No.4 For Violin and Piano*, *String Quartet no.6* ve *Four Caprices*” eserlerindeki stil farklılıklarını detaylı olarak incelemiştir.

Jarosz’un 2020 yılında tamamladığı “Grazyna Bacewicz ve Çello Repertuarına Katkıları” başlıklı doktora araştırması ise normalde keman için bestelenen fakat; Polonyalı çellistler ve pedagoglar tarafından çelloya uyarlanan (*Kaprys Polski*, *Taniec Mazowiecki*, and *Sonata da camera*) üç eser ve orijinal olarak çello için bestelenmiş iki konçertosu üzerinedir. Araştırmada, çello eserlerindeki müzikal özellikler tespit edilmiş ve eserlerdeki teknik özellikler belirlenerek çellistler için bir performans ve öğretim kılavuzunun oluşturulması amaçlanmıştır.

Gasiorowska 2019 yılında yayınlamış olduğu “Grazyna Bacewicz- Polonyalı Sappho” başlıklı araştırma makalesinde, Bacewicz’in eserlerini ve sanatsal kariyerini, bestecinin kişisel hayatındaki olayları ele almıştır. Ayrıca 20. yüzyılın ilk yetmiş yılında Polonya ve Avrupa tarihinde gerçekleşen önemli hadiseleri de arka planda incelemiştir.

Ambache tarafından 2022 yılında basılan “Grazyna Bacewicz, Polonya Müziğinin First Leydisi” isimli kitap, besteci hakkında şimdiye kadar yapılmış en detaylı araştırma olarak göze çarpmaktadır. Kitabın bölümlerinde, kronolojik olarak Bacewicz’in hayatı, müzikal yaratım süreci, eserleri ve yaşadığı dönemdeki Avrupa tarihinde yaşanan önemli olaylar ele alınmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma betimsel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı nitel bir çalışmadır. Çalışma kapsamında öncelikle Grazyna Bacewicz’in hayatı, sanatsal gelişimi ve eserleri hakkında veriler elde edilmiş, uluslararası akademik araştırma veri tabanları taranarak ilgili literatür incelenmiştir.

“Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır şeklinde açıklanmaktadır” (Karasar, 2014: 77).

Sonrasında ise bestecinin “İki Keman İçin Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetleri” başlıklı eserinin biçimsel ve teknik analizi yapılmış ve her birinin tanımlayıcı başlığı altında bulunan yedi düet, müzikal açıdan detaylı olarak incelenmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

1945-1946 yıllarında Bacewicz, Lodz’taki Helena Kijenska Dobkiewicz Konservatuvarında öğretmen olarak çalışmıştır (Ambache, 2022: 27). Bu yıllarda bestelediği eserler arasında Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler (*Easy Duets on Folk Themes*) ve Keman ve Piyano İçin Konçertino (*Concertino for Violin and Piano in first and third positions*) yer almaktadır. Bu eserlerin Lodz’taki öğretmenlik yıllarında öğrenciler için yazıldığı düşünülmektedir.

Greive (1997: 67), Bacewicz’in müzikal yazısında birçok yaylı çalgı öğretmenin 20. yüzyıl eserlerinden beklentileri olan; öğrencinin müzikal gelişimini desteklemek için uygun, teknik becerilerini geliştirecek ve kültürel ufku genişletecek, öğrenci ve öğretmenin yanı sıra dinleyende de müzikal tatmin sağlayacak tüm öğeleri barındırdığını belirtmiştir. Ayrıca Grieve’e göre Bacewicz’in öğrenciler için yazdığı eserleri farklı kılan şey, eğitimsel içerikli olarak teknik

gelişimin belirli aşamalarına göre bestelenmiş olsa bile bestecinin solistik düzeyde bestelediği eserlerle aynı kaliteye sahip olmasıdır.

Dolayısıyla öğrenciler için bestelenmiş olan hem müzikal hem de teknik gelişimleri adına önemli görülen “Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler” de bu nitelikli eserlerden biridir. “Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler” her biri tanımlayıcı başlığı olan 7 düetten oluşmaktadır: Prelüd (*Preludium*), Birinci Krakowiak (*I Krakowiak*), Noktürn (*Nokturn*), Kujawiak (*Kujawiak*), İkinci Krakowiak (*II Krakowiak*), Şarkı (*Piosenka*), Grotesk Marş (*Marsz groteskowy*).

Araştırmada kullanılan nota örnekleri <https://es.scribd.com/> dijital kütüphanesinden temin edilmiştir (http2).

Prelüd 'ün Biçimsel Yönden İncelenmesi

Prelüd, “Giriş parçası” özelliğinde çalgı müziği eseri” olarak tanımlanmaktadır (Say, 2002: 436). Kitaptaki ilk düet olması sebebiyle Prelüd, düetler içinde giriş anlamındaki yerini aldığı söylenebilir. La majör tondadır ve düet boyunca 2/4'lük ve 3/4'lük tartım değişimleri bulunmaktadır. Biçimsel olarak ise ABA formunda yazıldığı görülmektedir. B bölümü la minör tonuna yapılan yönelmeyle beraber, 31. ölçüde A bölümüne dönüş ile düet La Majör tonda son bulur.

Tartım	2/4 ve 3/4
Ölçü Sayısı	43
Temposu	Allegretto
Tonu	La Majör
Biçimsel Yapısı	A1 B13 A31

Tablo 1. Prelüd 'ün Biçimsel Yapısı.

Nota 1. Prelüd, B Bölmesi, Ölçü: 13-19.

Prelüd'ün Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

Prelüd'ün sağ el teknikleri bakımından legato çalma ve yayı bölümlleme tekniklerini içerdiği görülmektedir. Sol el teknikleri bakımından incelendiğinde ise; çift ses çalma, pozisyon değiştirme (I-IV) ve parmak kaydırma tekniklerinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Düetin iki partide de büyük ölçüde çift sestem olduğu dikkat çekmektedir. Özellikle 4. parmağın telde basılı bir şekilde sesi tutmasının amaçlandığı unison seslerden oluşan çift sesler de bulunmaktadır.

Nota 2. Prelüde, Çift ses çalma ve Legato çalma Tekniği, Ölçü:1-6.

Birinci Krakowiak

Krakowiak, Polonya'nın eski başkenti Krakow bölgesine ait ulusal bir dandır. Oldukça canlı ve hareketli bir yapıya sahip olan ve ikili ölçüde olan bu dans, çiftler tarafından oynanmaktadır. Senkoplu ritmik örüntülerden oluşan karakteristik özelliği bu dans formunun kolayca tanınmasını sağlamaktadır (http3). Bu düet de adını aldığı canlı halk dansından da anlaşılacağı üzere kemanın parlak tınlarını ortaya çıkaran, iki keman partisinde de melodik bir diyalog içinde olan canlı ve hareketli bir yapıdadır.

Birinci Krakowiak'ın Biçimsel Yönden İncelenmesi

Kitabın ikinci düeti olan Birinci Krakowiak "Rondo (ABACA)" formunda bestelenmiştir. Rondo formu, "Ana temanın, aralara karşıt karakterdeki bölmelerin yerleştirilmesiyle tekrar ettiği form" olarak tanımlanmaktadır (Bennett: 1995, s. 280).

Tartım	2/4
Ölçü Sayısı	73
Temposu	Allegro con brio
Tonu	Re Majör
Biçimsel Yapısı	A ¹ B ¹³ A ²⁹ C ⁴⁶ A ⁶²

Tablo 2. Birinci Krakowiak'ın Biçimsel Yapısı.

Düetin A bölümünde yer alan ana tema (A), Nota 3.'te verildiği üzere 1. keman partisinde seslendirilir ve 8 ölçüden oluşmaktadır. Ardından dört ölçülük bir köprü sonrasında 13. ölçüde ise yine Re Majör tonda B Bölmesi teması başlar ve 21. ölçüye kadar devam eder (Nota 4.).

Nota 3. Birinci Krakowiak, A Bölmesi Teması, Ölçü: 1-8.

21. ölçü sonrasında yine 8 ölçülük bir geçişle 29. ölçüde A bölümüne geri dönmüştür. Sonrasında ise 45. ölçünün son sekizliğinden itibaren C bölümü başlar. C bölümü ana temadan motifler içermekte olsa da belirgin olarak Mi minör tonda geçmektedir ve karakter olarak legato olmasıyla ana temadan farklıdır. Düet 62. ölçüden itibaren A'ya dönülmesiyle beraber 73. ölçüde son bulmaktadır.

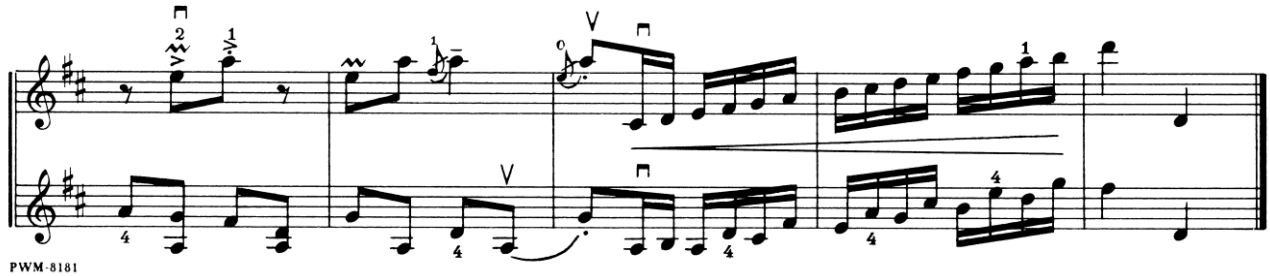
Nota 4. Birinci Krakowiak, B Bölmesi Teması, Ölçü: 13-24.

Birinci Krakowiak'ın Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

Birinci Krakowiak, sağ el teknikleri bakımından incelendiğinde; detaşe çalma (Nota 5.), bağlı çalma, staccato çalma ve bağlı staccato çalma gibi keman eğimi başlangıcında önemli kabul edilen temel yay tekniklerini içerdiği anlaşılmaktadır. Sol el teknikleri bakımından ise pozisyon değiştirme (I-IV), çift ses çalma, flajole çalma, ayrıca Nota 6.'da gösterildiği üzere süsleme tekniklerinden mordan ve kısa basamak çalma tekniklerini içerdiği dikkat çekmektedir.

Nota 5. Birinci Krakowiak, Sağ el tekniklerinden detaşe çalma tekniği, Ölçü: 9.-12.

Nota 6. Birinci Krakowiak, Sol süsleme el tekniklerinden mordan ve kısa basamak, Ölçü: 69-73.

Noktürn

Noktürn gece müziği anlamındadır. Tarihteki ilk piyano için noktürn'ün 1814 yılında İrlandalı besteci John Field tarafından bestelendiği bilinmektedir (Temperley, 1974: 4). İzleyen yıllarda başta ünlü besteci ve piyano virtüözü Chopin olmak üzere birçok Romantik dönem bestecisi piyano için noktürnler bestelemiştir. Bacewicz'in bu düete "Noktürn" başlığını vermesindeki esin kaynağının tüm dünyada severek icra edilen, kendisi gibi Polonyalı olan Chopin'in Noktürnleri olduğu düşünülmektedir.

Noktürn'ün Biçimsel Yönden İncelenmesi

Tartım	3/4
Ölçü Sayısı	36
Temposu	Lento non troppo
Tonu	Sol minör
Biçimsel Yapısı	Serbest Form

Tablo 3. Noktürn'ün Biçimsel Yapısı.

Kitabın üçüncü düeti olan Noktürn'un genel olarak romantik dönem şarkı formunda bestelenmiş noktürnlerden farklı olarak serbest formda bestelendiği görülmektedir. Ana tema, köprü görevi gören ve melodik yapıda olmayıp tonal arayış içinde olan bir bölüm sonrasında yine ana temaya dönmüştür.

Lento non troppo

Nota 7. Noktürn, Ana Tema, Ölçü: 1-8.

Düetin tonu Sol minör olmasına rağmen 2. keman partisinde tekrarlayan la bemol ile ana tema Mi bemol Majör tonda sergilenmiştir ve 8 ölçü boyunca devam etmektedir (Nota 7. ve Nota 8.)

Nota 8. Noktürn, Ana Tema Tekrarı, Ölçü: 16-26.

Ana tema sergilendikten sonra 9. ve 19. ölçüler arasında bir geçiş bölümü bulunmaktadır. 20. ölçüden itibaren *tempo primo* ibaresiyle beraber ana temaya geri dönmüştür. Ana tema bu defa

ilkinden farklı olarak Sol minör tonda geçmektedir ve bu sayede düetin ana tonuna geri dönmüştür.

Noktürn'ün Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

Noktürn sağ teknikleri açısından incelendiğinde; detaşe çalma, legato çalma ve portato çalma (Nota 9.) tekniklerini içerdiği anlaşılmaktadır.

Nota 9. Noktürn, 5. Ölçü 1. Keman Partisinde Portato Tekniği, Ölçü: 4-5.

Sol el teknikleri bakımından ise pozisyon değiştirme (I-III), çift ses çalma ve kısa basamak çalma (Nota 10.) tekniklerini içerdiği dikkat çekmektedir.

Nota 10. Noktürn, pozisyon değiştirme (I-III), çift ses çalma ve kısa basamak tekniği, Ölçü: 16-21.

Kujawiak

Kujawiak Polonya'nın Kuvayi bölgesine ait, üç zamanlı bir halk dansıdır. Danstaki ritmik aksan ikinci ya da üçüncü vuruş olmak üzere değişkendir. Yine Polonya halk dansı olan Mazurka ve Oberek'e kıyasla daha yavaş, yürüme temposunda bir dans türüdür (Chung, 2011: 23). Goldberg ise araştırmasında Kujawiak şarkılarının şefkat ve lirizm içeren doğa imgeleriyle yakın ilişkide olduğunu belirtmiştir. Noskowski'nin Kujawiak'ın çevresel kökenlere odaklanan bir tür olarak, kültürün güçlü coğrafi ve iklimsel köklerini barındırdığını belirtmiştir (2016:233). Stephen Downes'e göre genel form ABA olmak üzere üç bölmelidir. Genel tempoya kıyasla daha hızlı bir orta bölüm vardır ve kadansa doğru bir hızlanma söz konusudur. Tempo değişikliklerinin günlük yaşamdaki uyku ve avlanma gibi aktivitelerin karakter özelliklerini yansıtmaktadır (Chung, 2011: 23).

Kujawiak'ın Biçimsel Yönden İncelenmesi

Kujawiak ABA formuna örnektir.

Tartım	3/4
Ölçü Sayısı	48
Temposu	Largo- Un poco piu mosso- Lento-Vivo
Tonu	Mi minör/ La Majör
Biçimsel Yapısı	ABA + Coda

Tablo 4. Kujawiak'ın Biçimsel Yapısı.

Nota 11. Kujawiak, A Bölmesi Teması, Ölçü: 1-15.

Öncesinde de dansın karakteristik özelliklerinde belirtildiği üzere oldukça yavaş (*largo*) bir tempoda, lirik bir melodiyle 1. Keman partisinde Mi minör tonda A Bölmesindeki Tema sergilenmiştir. 8 ölçüden oluşan A temasının (Nota 11.) tekrarından sonra B Bölmesi (Nota 12.) başlamaktadır.

Nota 12. Kujawiak, B Bölmesi Teması ve A Teması tekrarı, Ölçü: 16-31.

Nota 13. Kujawiak, Vivo, Ölçü: 33-48.

B teması 17. ölçüde (Nota 12.) yine lirik bir melodiyle bu sefer de 2. keman partisinde sergilenmektedir. Ayrıca A temasına kıyasla daha hızlıdır (*Un poco piu mosso*). 8 ölçüden oluşan B temasının ardından 25. ölçüde A temasına (*Lento*) geri dönülür. A teması yine 1. keman partisinde, bu defa bir oktav tiz olarak sergilenmiştir ve daha yavaş tempodadır. Sonrasında 33. ölçüde (Nota 13.) oldukça hızlı tempoda (*Vivo*) koda işlevi gören bir bölüm başlamaktadır. La Majör tonda olan bu bölümde öncesinde sergilenmiş temaların aksine canlı ve hareketli bir karakterle 2. keman partisinde başlamaktadır. Soru-cevap niteliğinde olan bu temanın 1. keman partisinde geçmesiyle düet son bulmaktadır.

Kujawiak'ın Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

Kujawiak sağ el teknikleri bakımından incelendiğinde; önceki düetlerde yer almayan tremolo çalma (Nota 14.), pizzicato çalma (Nota 15.) gibi tekniklerin yer aldığı dikkat çekmektedir. 2. keman partisinde Tremolo geçen ölçülerde (Ölçü: 1-16) yayın ucunda (*a punta d'arco*) çalınması beklenmektedir ve bu sayede yumuşak bir ton elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu iki sağ el tekniğinin yanı sıra detaçe çalma ve legato çalma teknikleri de bulunmaktadır.

Nota 14. Kujawiak, Tremolo Çalma Tekniği, Ölçü: 1-7.

Nota 15. Kujawiak, Pizzicato Çalma Tekniği, Ölçü: 17-23.

Kujawiak sol el teknikleri bakımından incelendiğinde ise pozisyon değiştirme (I-V), çift ses çalma, parmak kaydırma (Nota 16.) ve flajole çalma (Nota 17.) tekniklerini içerdiği anlaşılmaktadır.

Nota 16. Kujawiak, 1. Keman Partisinde 1. Parmakta kaydırma tekniği, Ölçü: 7.

Nota 17. Kujawiak, 1. Keman Partisinde flajole çalma tekniği, Ölçü: 31.

İkinci Krakowiak

İkinci Krakowiak öncesinde de belirtildiği üzere Polonya'nın Krakow şehrine ait halk dansıdır. Kitapta iki adet Krakowiak başlıklı düet olması sebebiyle İkinci Krakowiak (*II Krakowiak*) olarak adlandırılmıştır.

İkinci Krakowiak'ın Biçimsel Yönden İncelenmesi

İkinci Krakowiak, Birinci Krakowiak'tan farklı olarak ABA formunda bestelenmiştir.

Tartım	2/4
Ölçü Sayısı	47
Temposu	Allegro non troppo
Tonu	Re Majör
Biçimsel Yapısı	A ¹ B ¹⁵ A ³³

Tablo 5. İkinci Krakowiak'ın Biçimsel Yapısı.

Düetin ana teması A bölümünde tema Re Majör tonda canlı ve hareketli bir karakterle 1. keman partisinde (Nota 18.) sergilenmektedir. 12 ölçü süren A bölümünün bitiminde iki ölçülük köprü sonrası B bölümü başlar.

Allegro non troppo

f energico

p

mf

Nota 18. İkinci Krakowiak, A Bölmesi Teması, Ölçü: 1-12.

B bölümü teması yine 1. keman partisinde 15. ölçüde sergilenmeye başlar (*leggiero*). *Leggiero* “hafif ve çabuk” anlamındadır (Say, 2002: 321). Bu bölümde A temasına kıyasla daha dingin bir melodik yapı söz konusudur (Nota 19).

f

leggiero

pizz.

Nota 19. İkinci Krakowiak, B Bölmesi Teması, Ölçü: 13-18.

1. keman partisinde başlayan tema 24. ölçüde bu sefer Re majörün tam beşli paralelinde (*arco*) 2. keman partisine geçer ve gelişerek 9 ölçü boyunca devam eder. 33. Ölçüde (*come primo*) A bölümündeki ana temaya geri dönülür ve düet tamamlanır (Nota 19 ve Nota 20).

pizz.

arco

f come prima

Nota 20. İkinci Krakowiak, B Bölmesi Temasının Devamı ve A Bölmesine Dönüş, Ölçü: 19-34.

İkinci Krakowiak'ın Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

İkinci Krakowiak sağ el teknikleri bakımından incelendiğinde detaşe çalma, legato çalma, staccato çalma, portato çalma, pizzicato çalma ve öncesinde incelenen düetlerden farklı olarak akor çalma (Nota 21.) tekniklerini içermektedir.

Nota 21. İkinci Krakowiak, Akor çalma tekniği, Ölçü: 46-47.

İkinci Krakowiak sol el teknikleri bakımından incelendiğinde ise pozisyon değiştirme (I-III), çift ses çalma tekniklerini içerdiği anlaşılmaktadır.

Piosenka

Piosenka'nın lehçedeki şarkı, şarkı söyleme, aşk şarkısı gibi anlamları bulunmaktadır (http4).

Piosenka'nın Biçimsel Yönden İncelenmesi

Kitaptaki en kısa düet olan Piosenka ağır bir tempoda (*lento non troppo*) ve İki bölmeli şarkı formunda yazılmıştır.

Tartım	3/4
Ölçü Sayısı	48
Temposu	Lento non troppo
Tonu	Re minör/ La Majör
Biçimsel Yapısı	A ¹ B ¹⁷

Tablo 6. Piosenka'nın Biçimsel Yapısı.

Bu düette oldukça ağır olan melankolik (*molto legato con malinconia*) bir temayla A Bölmesi 1. keman partisinde başlamıştır. Aslında ton Re minör olmasına rağmen tema Re minör-La minör arasında seyretmektedir (Nota 22).

Lento non troppo

p molto legato, con malinconia

mf

Nota 22. Piosenka, A Bölmesi, Ölçü: 1-15.

A bölümünün sergilenmesinin peşine 17. ölçüde B bölümündeki tema yine 1. Keman partisinde bu sefer La majör tonda sergilenmiştir. 17 ölçü boyunca süren B bölümü La Majör tonda temanın tamamlanmasıyla son bulmuştur (Nota 23).

f

mf

Nota 23. Piosenka, B Bölmesi Teması, Ölçü: 16-33.

Piosenka'nın Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

Piosenka sağ el teknikleri bakımından incelendiğinde düet boyunca legato tekniğinin kullanıldığı dikkat çelmektedir. Sol el teknikleri bakımından incelendiğinde ise, pozisyon değiştirme (I-III) ve özellikle-2. kemanda temaya eşlik eden partide çift ses çalma tekniklerini içerdiği görülmektedir (Nota 24).

mf

mp

Nota 24. Piosenka, çift ses çalma tekniği, Ölçü: 8-13.

Grotesk Marş

Aktulum (2020:15), Grotesk'i şu şekilde tanımlamıştır: "Grotesk, sıklıkla yinelenen en genel özelliği norm karşıtı olmasıdır. Örneğin; parçalanmış, doğal görünümünden sapsmış bir beden grotesk sayılır. Bedenin hayvan ya da bitki görünümüyle karıştırılması, biçimsizleştirilmesi bir başka grotesk imge yaratır. Uzlaşmaları sarsan, doğal olanın dışına taşan, çirkin, biçimsiz her görünüm groteski ile buluşur". *Türk Dil Kurumunun sözlüğünde ise "Eski Çağ Roma yapılarında bulunan tuhaf, gülünç figürlerden oluşmuş süsleme üslubu"* biçiminde açıklanmaktadır (http5).

Bacewicz'in kitabının son düetini Grotesk Marş olarak adlandırması, grotesk kavramının anlamı düşünüldüğünde, eserdeki beklenmedik müzikal dinamiklerle ilişkilendirilebilir. Önceki düetlerle kıyaslandığında bu düetin oldukça farklı bir müzikal yapıda olması dikkat çekicidir.

Grotesk Marşın Biçimsel Yönden İncelenmesi

Grotesk Marş Üç Bölmeli Şarkı Formunda bestelenmiştir.

Tartım	2/4
Ölçü Sayısı	58
Temposu	Allegro
Tonu	Do Majör
Biçimsel Yapısı	A ¹ B ¹⁷ A ⁴³

Tablo 7. Grotesk Marş'ın Biçimsel Yapısı.

Kitabın son düetinde A bölümündeki tema 1. keman partisinde sergilenmiştir. Tema Do Majör'dür ve piano nüansının belirtilmesine rağmen, 4. ve 8. ölçülerdeki ansızın forte ve aksanlı çalınmasının belirtildiği sekizlik notalar beklenmedik ve şaşırtıcıdır (Nota 25). Dolayısıyla bu beklenmedik nüanslar, parçanın tanımlayıcı başlığı olan Grotesk ile bağlantısını ortaya koymaktadır. A bölümü 16 ölçü boyunca devam eder ve sonrasında B bölümüne geçilir.

Nota 25. Grotesk Marş, A Bölmesi Teması, Ölçü: 1-14.

Düette melodik ve tonal anlamda değişim ve gelişimlerin bulunduğu B bölümü ilgi çekicidir. B bölümünde 2 farklı tema bulunmaktadır. Öncelikle 2. keman partisinde sonrasında ise 1. Keman partisinde sergilenen iki farklı tematik yapı görülmektedir. Aşağıda Nota 26'da 2. keman partisinde 17. ölçüde başlayan Tema I gösterilmiştir.

Nota 26. Grotesk Marş, B Bölmesi, Tema I, Ölçü: 15-20.

B bölümünde 2. kemanda başlayan Tema I, yine 2. keman partisinde 34. ölçüye kadar devam etmektedir. Tema iki partide de birçok değiştirici işaret olmasına rağmen temelde La minör tondadır (Nota 27).

Nota 27. Grotesk Marş, B Bölmesi, Tema I Devamı, Ölçü: 21-32.

Tema I'i izleyen 34. Ölçüden itibaren Tema II bu defa 1. Keman partisinde sergilenir (Nota 28.)

Nota 28. Grotesk Marş, B Bölmesi, Tema II, Ölçü: 33-38.

Tema I'in staccato karakterinin tersine legato yapıdadır. Tema II gelişerek iki partide yer alan çıkıcı dizilerin (Ölçü: 39-42) öncesinde başlayan büyük bir crescendo ile Do Majör'e çözülmesiyle tamamlanır (Nota 29). 43. ölçüdeki Do Majör'e dönüş ile beraber A bölümünün yeniden sergisi başlamaktadır. Grotesk Marş 16 ölçülük bir A bölümünün tekrarıyla son bulmuştur.

Nota 29. Grotesk Marş, B Bölmesi, Tema II Devamı ve A Bölmesine Dönüş, Ölçü: 39-44.

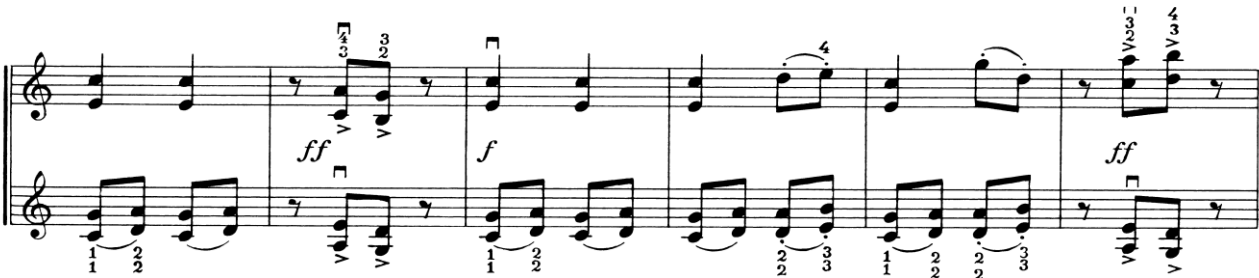
Grotesk Marşın Sağ ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi

Halk Müziği Temaları Üzerine Düetler kitabının son düeti olan Grotesk Marş birçok farklı sağ ve sol el tekniğini içermektedir ve önceki düetlerde yer alan tüm tekniklerin bir özeti gibidir. Grotesk Marş sağ el teknikleri bakımından detaşe çalma, yayın dibinde/ topuk kısmında (au talon) detaşe çalma, bağlı çalma, staccato çalma, bağlı staccato çalma, akor çalma, pizzicato çalmanın yanı sıra martele çalma (Nota 30.) tekniğini de içermektedir. Özellikle düetin başında yazılı olan ve genelde yaylı çalgılar için kullanılan *non legato* ibaresi ile düetin genel olarak bağlı olmayan bir karakterde çalınması belirtilmektedir. *Non legato* yay tekniği detaşe tekniğine çok benzerdir ama yayın durdurularak her nota arasında küçük boşluklarla çalınması beklenmektedir. Detaşe tekniğinden farkı, detaşe tekniğinde notaların tam süre değeri ile çalınmasıdır.

Nota 30. Grotesk Marş, 4. Ölçüde Martele Çalma Tekniği, Ölçü:1-4.

Düette sol el teknikleri bakımından ise pozisyon değiştirme (I-V), çift ses çalma tekniklerinin yer aldığı anlaşılmaktadır (Nota 31).

Nota 31. Grotesk Marş, 2. Keman partisinde tam beşli çift ses çalma tekniği, Ölçü: 45-50.

Çift seslerde özellikle 2. Keman partisinde tam beşli seslerin sıklıkla yer aldığı dikkat çekmektedir. Tam beşli çift sesleri çalarken parmağın iki tele birden basması ve iki teli de iyi bir şekilde kapatması için, parmakların dik basmadan ziyade yatay basması gerekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Polonyalı kadın besteci ve keman virtüözü Grazyna Bacewicz'in hayatı ve iki keman için bestelediği "Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler" ele alınmıştır. Düetlerin biçimsel ve teknik olarak detaylı analizi yapılmıştır.

Çalışmada oluşturulan 1. alt problemde düetler biçimsel yönden incelenmiştir: İlk düet olan *Prelüd*'ün Üç Bölmeli Şarkı (ABA) Formunda, *Birinci Krakowiak*'ın Rondo (ABACA) formunda, *Noktürn*'ün serbest formda, *Kujawiak*'ın (ABA+Koda) ve *İkinci Krakowiak*'ın (ABA) yine Üç Bölmeli Şarkı formunda, *Piosenka*'nın ise İki Bölmeli Şarkı Formunda, kitabın son düeti olan *Grotesk Marş*'ın ise yine Üç Bölmeli Şarkı Formunda yazıldığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın 2.alt probleminde ise düetler sağ ve sol el teknikleri açısından incelenmiştir. Düetler sağ el teknikleri bakımından incelendiğinde detaşe çalma, staccato çalma, bağlı staccato çalma, legato çalma, martele çalma, portato çalma, pizzicato çalma, akor çalma, tremolo çalma ve yayı bölümlenme tekniklerini; sol el teknikleri bakımından incelendiğinde ise çift ses çalma, pozisyon değiştirme (I-III, I-IV) ve parmak kaydırma, flajole çalma, süsleme tekniklerinden mordan ve kısa basamak çalma teknikleri içerdiği sonucuna varılmıştır.

Düetlerde kullanılan sağ ve sol el teknikleri keman eğitiminin başlangıç yıllarında edinilmesi beklenen temel becerilerdir. Düetlerde sağ tekniklerinden temel yay teknikleri, sol el tekniklerinden ise genel olarak I-III pozisyon geçişleri bulunmaktadır. Ayrıca keman eğitiminde başlangıçtan bu yana beraber müzik yapmanın ve çok sesliliğe alışmanın önemi yadsınamaz bir gerçektir. Bu bakımdan da iki keman için düetler önemlidir. Bacewicz Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetlerini keman öğretiminin ilk yıllarında keman eğitimcilerinin öğrencileriyle beraber çalışması bakımından faydalı görülmektedir. Ayrıca düetlerin halk temalarını içeren melodik yapısı sayesinde öğrenci ve öğretmen tarafından severek seslendirileceği düşünülmektedir.

Bunlara ek olarak uluslararası literatürde yapılan araştırmalar Grazyna Bacewicz'in iki yüzden fazla eser bestelemesine ve yaşadığı dönemde önemli başarılar elde etmesine rağmen yeterince tanınmadığı görüşündedir. Ülkemizde ise Grazyna Bacewicz ve besteleri üzerine herhangi bir

araştırma yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu araştırmada bestecinin eğitimsel amaçlarla yazdığı düşünülen Halk Müziği Temaları Üzerine Kolay Düetler'i incelemiştir. Fakat Dört Keman için Kuartet, Keman ve Piyano İçin Konçertino (*Concertino for Violin and Piano in first and third positions*) gibi öğrencileri için yazdığı eğitimsel amaçlı diğer eserleri de bulunmaktadır. Ayrıca başta konçertolar ve sonatlar olmak üzere yaylı çalgılar için birçok eser bestelemiştir. Bundan sonraki yapılacak çalışmalarda Bacewicz'in bestecilik anlayışıyla incelenmesi ve diğer eserleri üzerinde de çalışılması önerilmektedir.

Dolayısıyla bu araştırmanın ulusal literatürde bir ilk olarak Bacewicz'in sanatsal kişiliğinin ve eserlerinin tanınması adına önemli bir kaynak olacağı ve bundan sonraki çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Ambache, D. (2022). *Grazyna Bacewicz, The 'First Lady of Polish Music'*. Cambridge University Press.
- Aktulum, K. (2020). Sanatsal Bir Biçim Olarak Grotesk Nedir?. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Uluslararası Filoloji ve Çeviribilim Dergisi*, 2(1), 1-35.
- Bennett, Roy. (1995). *Music Dictionary*. New York: Cambridge University Press.
- Billing, S. (2006). *Bacewicz: the violin concertos* (Doctoral dissertation, City University London).
- Chung, H. Y. (2011). *Grażyna Bacewicz and Her Violin Compositions: From a Perspective of Music Performance*. (Doktora tezi).
<https://repository.lib.fsu.edu/islandora/object/fsu:182808>
- Gąsiorowska, M. (2019). Grażyna Bacewicz–The Polish Sappho. *Musicology Today*, 16(1), 65-102. <https://sciendo.com/downloadpdf/journals/muso/16/1/article-p65.pdf>
- Goldberg, H. (2016). Nationalizing the *Kujawiak* and Constructions of Nostalgia in Chopin's Mazurkas. *19th-Century Music*, 39(3), 223–247. <https://www.jstor.org/stable/26348863>
- Greive, T. (1997). Grażyna Bacewicz's String Teaching Repertoire. *American String Teacher*, 47(4), 67-73.
- Dickson, L. D. (1992). *Violin timbre as a structural element in the music of Grażyna Bacewicz (1909-1969)*. (Doktora tezi). The University of Texas at Austin.
(Erişim adresi: <https://es.scribd.com/document/253269399/Bacewicz-Folk-Dances-Duets-Violin>), (Erişim tarihi: 20.02.2025).

- Hökelek, T., & Tuğcular, E. (2023). Ahmet Adnan Saygun'un "Gençliğe Şarkılar" Kitabındaki Eserlerin Form Yapıları. *Online Journal of Music Sciences*, 8(1), 7-24. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ojomus/article/1220094>
- Jarosz, K. (2020). *Grażyna Bacewicz and Her Contributions to the Cello Repertoire* (Doctoral dissertation, The University of Nebraska-Lincoln). <https://www.proquest.com/docview/2399760213?pqorigsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Dissertations%20&%20Theses>
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Lee, S. (2010). *Musical borrowing in four twentieth-century works for viola by Hindemith, Bloch, Bacewicz, and Shostakovich*. University of Cincinnati. (Doktora Tezi). <https://www.proquest.com/docview/751926534?pqorigsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Dissertations%20&%20Theses>
- Mills, C. R. (1986). *Grażyna Bacewicz: A Stylistic Analysis And Evaluation Of Selected Keyboard Works (Poland)* (Doctoral Dissertation, University Of Northern Colorado).
- Özçelik, S. (2002). Batı müziği yazısında süslemeler. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3). <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/6764/90999>
- Rosen, J. (1984). *Grażyna Bacewicz, her life and works* (No. 2). Los Angeles: Friends of Polish Music, University of Southern California School of Music.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Shafer, S. G. (1992). *The Contribution of Grażyna Bacewicz (1909-1969) to Polish Music*. Edwin Mellen Press.
- Sözer, V. (2005). *Müzik Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Temperley, N. (1975). John Field and the first nocturne. *Music & Letters*, 56(3/4), 335–340.
- Thomas, A. (1985). Bacewicz: Chamber and Orchestral Music. *Los Angeles: Polish Music Reference Center*.
- Uçan, A. (2005). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri İçin Keman Ders Kitabı Lise 1 (1. Baskı). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

Web Kaynakları

- http1 University of South California Polish Music Center, Grażyna Bacewicz: Her Life and Works by Judith Rosen. (Erişim Adresi: <https://polishmusic.usc.edu/research/publications/polish-music-journal/vol5no1/grazyna-bacewicz-life-and-works/>), (Erişim Tarihi, 11.12.2024).

http2 Scribd Dijital Belge Kütüphanesi. (1997). Easy Duets on Folk Themes by Grazyna Bacewicz. (Erişim adresi: <https://es.scribd.com/document/253269399/Bacewicz-Folk-Dances-Duets-Violin>), (Erişim Tarihi, 01.09.2024).

http3 University of South California Polish Music Center, Essay by Maja Trochimczyk. (Erişim Adresi: <https://polishmusic.usc.edu/research/dances/krakowiak/>), (Erişim Tarihi, 04.10.2024).

http4 (Erişim adresi: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-polish/song>), (Erişim Tarihi, 04.10.2024).

http5 (Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>), (Erişim Tarihi: 10.10.2024).

EXTENDED ABSTRACT

Grazyna Bacewicz was a Polish female artist renowned both as a concert violinist and a composer, particularly for her contributions to the violin and string repertoire. Despite the political tensions, wartime environment, and Soviet dominance in her country during the pre- and post-World War II era, she remained an exceptionally productive artist. She performed with prominent orchestras worldwide and was invited as a jury member for international violin competitions. Bacewicz is recognized as the first Polish female composer to gain international acclaim and receive awards during her lifetime, with her works earning distinction even within her relatively short life. Her compositions, celebrated in Europe and America, played a significant role in 20th-century Polish music.

She was a pioneering female composer and violin virtuoso who left a significant mark on 20th-century Polish and European music. Polish musicologist Malgorzata Gasiorowska (2019: 66), referencing the prominent poet and musician Sappho from Ancient Greece, described Bacewicz as an extraordinary figure akin to Sappho. She noted that during the interwar years, when there were very few women capable of producing works on par with their male counterparts, Bacewicz stood out and was even referred to as the "Polish Sappho."

Her compositional career, which began at the age of 13, ended with her death in 1969, before she even turned 60. Despite her short life, she produced over 200 works, including nearly 40 violin pieces, symphonies, and chamber music compositions.

While Bacewicz achieved significant success during her lifetime and her works were frequently performed, a general consensus exists that her compositions have not received the attention they

deserve in the years following her death. Moreover, no significant studies on Bacewicz have been identified in Turkey. For this reason, this research aims to contribute to the recognition of the composer and her works.

Today, her compositions for orchestra, strings, and especially the violin are considered significant contributions to the European music repertoire. Many of her highly artistic and virtuosic violin works are rooted in the characteristic elements and folkloric features of Polish folk music. In addition to these compositions, she wrote numerous educational pieces for violin, driven by her periods of teaching.

The study examines Bacewicz's life chronologically and focuses on her violin compositions, particularly analyzing her *Easy Duets on Folk Themes for Two Violins*, believed to have been composed for her students. Each duet in the book has been analyzed formally and technically, with examples provided. These duets are considered valuable for violin education due to their inclusion of fundamental right- and left-hand techniques.

In the first section of this study, information about Grazyna Bacewicz's life and general works is provided, based on sources obtained through a literature review. In the findings section, her work *Easy Duets on Folk Themes for Two Violins*, written for students, is analyzed in terms of performance techniques. All duets are also analyzed in terms of musical forms.

In the first sub-problem created in the study, duets were analyzed in terms of form: It was determined that the first duet, Prelude, was written in 3-Part Song (ABA) Form, First Krakowiak in Rondo (ABACA) form, Nocturne in free form, Kujawiak (ABA+Coda) and Second Krakowiak (ABA) were also written in 3-Part Song form, Piosenka in 2-Part Song Form, and the last duet of the book, Grotesk March, was again written in 3-Part Song Form. In the second sub-problem of the study, duets were analyzed in terms of right and left hand techniques: When duets were analyzed in terms of right hand techniques; detache, staccato, legato- staccato, legato, martele, portato, pizzicato, chords, tremolo and bow division techniques; when examined in terms of left hand techniques; It was concluded that it included the techniques, double stops, changing positions (I-III, I-IV) and finger sliding, flageolets, mordants and appoggiatura from ornamentation techniques. The right and left hand techniques used in duets are the basic skills expected to be acquired in the beginning years of violin education. Since duets include basic bow techniques and generally I-III positions in the left hand, it is believed that using *Easy Duets on Folk Music Themes* in violin education will contribute to the teaching process.

This study examines Easy Duets on Folk Music Themes, which are thought to have been written by the composer for educational purposes. However, she also has other educational works such as Quartet for Four Violins, Concertino for Violin and Piano in first and third positions, which he wrote for his students. He also composed many works for stringed instruments, especially violin concertos and sonatas. It is recommended that in future studies, Bacewicz's understanding of composition should be examined and his other works should be studied. Therefore, it is thought that this research will be an important source for the recognition of Bacewicz's artistic personality and works, as a first in international literature, and will shed light on future studies.